

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΚΕ

Προς την Υπουργό Πολιτισμού

2.9.2026

Θέμα: Σε ιδιώτες και τα πωλητήρια των μουσείων.

Σοβαρά ερωτήματα για τη διαχείριση της δημόσιας πολιτιστικής περιουσίας και την αξιοποίηση σημαντικών επενδύσεων που χρηματοδοτήθηκαν με δημόσιους και ευρωπαϊκούς πόρους προκαλεί η απόφαση του Οργανισμού Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (ΟΔΑΠ) να εκμισθώσει τη λειτουργία 27 πωλητηρίων σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία της χώρας.

Στα πωλητήρια αυτά περιλαμβάνονται σημεία πώλησης σε ορισμένους από τους σημαντικότερους και πλέον επισκέψιμους αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία της χώρας, μεταξύ των οποίων η Ακρόπολη, η Αρχαία Ολυμπία, οι Δελφοί, το Σούνιο, η Κνωσός, οι Μυκήνες, η Επίδαυρος, η Αρχαία Αγορά και άλλοι κορυφαίοι πολιτιστικοί προορισμοί.

Σύμφωνα με δημοσίευμα της «Εφημερίδας των Συντακτών» (**«Χαρίζουν σε ιδιώτες τα σημεία πώλησης στα μουσεία: Το “χρυσωρυχείο” της Ακρόπολης και 26 ακόμα σπουδαία μνημεία», Βασιλική Τζεβελέκου και Ναταλί Χατζηαντωνίου, 30.8.2026**), η εκμετάλλευση των συγκεκριμένων πωλητηρίων παραχωρείται για έξι έτη, με δυνατότητα παράτασης για ακόμη έξι, έναντι μηνιαίου μισθώματος 50.600 ευρώ και ποσοστού 2% επί των πωλήσεων.

Το ζήτημα αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία, καθώς σημαντικό μέρος των υποδομών αυτών έχει πρόσφατα αναβαθμιστεί με δημόσιους πόρους και χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Ενδεικτικά, το νέο πωλητήριο στον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης κατασκευάστηκε και εξοπλίστηκε με σημαντική δημόσια χρηματοδότηση, ενώ εκατομμύρια ευρώ έχουν επενδυθεί για τη δημιουργία και τον εκσυγχρονισμό πωλητηρίων του ΟΔΑΠ.

Ιδιαίτερο προβληματισμό προκαλεί, επίσης, η εικόνα που προκύπτει από το δημοσίευμα σχετικά με τις διαδοχικές αναθέσεις πωλητηρίων. Όπως αναφέρεται, από την πρώτη ανάθεση του πωλητηρίου του ανθοπωλείου της Βουλής το 2024 έως και την πρόσφατη εκμίσθωση των 27 πωλητηρίων, μεσολάβησαν 12 διαφορετικές διαγωνιστικές διαδικασίες, στις οποίες φέρεται να αναδείχθηκαν ανάδοχοι οι ίδιες εταιρείες, Space Hellas A.E. και Radiant Technologies A.E., ενώ δεν καταγράφεται συμμετοχή άλλων προσφερόντων.

Τα συγκεκριμένα πωλητήρια λειτουργούν σε χώρους με εξαιρετικά προνομιακή θέση και πρόσβαση, η οποία δεν είναι διαθέσιμη σε ιδιώτες με τους συνήθεις όρους της αγοράς. Πρόκειται για υποδομές που δημιουργήθηκαν από το Υπουργείο Πολιτισμού και διαχειρίστηκαν διαχρονικά

από το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων (ΤΑΠ) και στη συνέχεια από τον ΟΔΑΠ, ακριβώς επειδή αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της λειτουργίας και της οικονομικής αξιοποίησης των αρχαιολογικών χώρων και μουσείων. Η δυνατότητα, επομένως, ιδιωτικής εκμετάλλευσης πωλητηρίων σε σημεία όπως η Ακρόπολη, οι Δελφοί ή η Αρχαία Ολυμπία δημιουργεί εύλογα ερωτήματα όχι μόνο ως προς το οικονομικό όφελος για το Δημόσιο, αλλά και ως προς τον τρόπο με τον οποίο διασφαλίζεται ο δημόσιος χαρακτήρας και η πολιτιστική ταυτότητα των συγκεκριμένων σημείων.

Το ζήτημα γίνεται ακόμη πιο σημαντικό από τη στιγμή που, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης, προβλέπεται η δυνατότητα διάθεσης προϊόντων που σχεδιάζονται ή παράγονται από τον μισθωτή και φέρουν το λογότυπο του ΟΔΑΠ, κατόπιν έγκρισης του Οργανισμού. Με δεδομένο ότι τα συγκεκριμένα προϊόντα θα αποτελούν μέρος της εικόνας που αποκομίζουν οι επισκέπτες από την ελληνική πολιτιστική κληρονομιά, απαιτείται να αποσαφηνιστεί ποια ακριβώς εχέγγυα, κριτήρια και διαδικασίες ελέγχου προβλέπονται, ώστε η εμπορική δραστηριότητα να υπηρετεί και να μην υποβαθμίζει την πολιτιστική φυσιογνωμία των χώρων.

Παράλληλα, μέχρι σήμερα δεν έχουν δημοσιοποιηθεί με τρόπο που να επιτρέπει τον ουσιαστικό έλεγχο τα συνολικά έσοδα που παρήγαγαν τα συγκεκριμένα πωλητήρια, ώστε να μπορεί να αξιολογηθεί εάν το προβλεπόμενο μίσθωμα, σε συνδυασμό με το ποσοστό επί των πωλήσεων, αποτελεί πράγματι την οικονομικά συμφερότερη επιλογή για το Δημόσιο. Το ερώτημα είναι ακόμη πιο εύλογο εάν ληφθεί υπόψη ότι τα πωλητήρια αποτελούν διαχρονικά σημαντική πηγή εσόδων για τον ΟΔΑΠ.

Η λειτουργία των πωλητηρίων αρχαιολογικών χώρων και μουσείων δεν αποτελεί μια συνήθη εμπορική δραστηριότητα. Τα πωλητήρια αυτά αποτελούν μέρος της συνολικής εμπειρίας του επισκέπτη και συνδέονται άμεσα με την προβολή, την ερμηνεία και την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας. Για τον λόγο αυτό, η Πολιτεία οφείλει να διασφαλίζει όχι μόνο το οικονομικό συμφέρον του Δημοσίου αλλά και τον δημόσιο χαρακτήρα, την ποιότητα και την πολιτιστική φυσιογνωμία των προϊόντων που διατίθενται.

Επειδή οι υποδομές των συγκεκριμένων πωλητηρίων δημιουργήθηκαν ή αναβαθμίστηκαν με σημαντικούς δημόσιους και ευρωπαϊκούς πόρους,

Επειδή πρόκειται για πωλητήρια που βρίσκονται στους σημαντικότερους και πλέον επισκέψιμους αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία της χώρας,

Επειδή η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας και των επενδύσεων που πραγματοποιούνται με χρήματα των φορολογουμένων οφείλει να διέπεται από πλήρη διαφάνεια και να διασφαλίζει το μέγιστο δυνατό όφελος για το Δημόσιο,

Επειδή η Βουλή οφείλει να ενημερωθεί πλήρως για τους οικονομικούς όρους της παραχώρησης, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου και τα αναμενόμενα έσοδα του ΟΔΑΠ,

Ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

1. Με ποια συγκεκριμένη οικονομική μελέτη και με ποια στοιχεία εσόδων καθορίστηκε το μηνιαίο μίσθωμα των 50.600 ευρώ και το ποσοστό 2% επί των πωλήσεων για την εκμετάλλευση των 27 πωλητηρίων;
2. Ποιο ήταν το συνολικό ύψος των εσόδων που παρήγαγαν τα συγκεκριμένα 27 πωλητήρια κατά τα έτη 2023, 2024 και 2025 και ποιο ήταν το καθαρό οικονομικό αποτέλεσμα για τον ΟΔΑΠ;
3. Ποιο είναι το συνολικό ύψος των δημόσιων και ευρωπαϊκών πόρων που έχουν διατεθεί για την κατασκευή, ανακαίνιση και τον εξοπλισμό των συγκεκριμένων πωλητηρίων; Ειδικότερα, ποιο ήταν το συνολικό κόστος κατασκευής και εξοπλισμού του νέου πωλητηρίου της Ακρόπολης και από ποιες πηγές χρηματοδοτήθηκε;
4. Ποια συνολικά έσοδα εκτιμά ο ΟΔΑΠ ότι θα εισπράξει από την παραχώρηση κατά την αρχική εξαετή διάρκεια της σύμβασης και ποια σε περίπτωση επέκτασής της για ακόμη έξι έτη; Έχει γίνει οικονομική σύγκριση αυτών των προβλεπόμενων εσόδων με τα έσοδα που θα μπορούσε να αποφέρει η λειτουργία των πωλητηρίων από τον ίδιο τον ΟΔΑΠ;
5. Επιβεβαιώνει το Υπουργείο ότι από το 2024 έως σήμερα πραγματοποιήθηκαν συνολικά 12 διαφορετικές διαγωνιστικές διαδικασίες για πωλητήρια, στις οποίες αναδείχθηκαν ανάδοχοι οι εταιρείες Space Hellas A.E. και Radiant Technologies A.E.; Πόσοι οικονομικοί φορείς συμμετείχαν σε καθεμία από τις διαδικασίες αυτές και πόσες προσφορές υποβλήθηκαν κάθε φορά;
6. Ποια ήταν τα κριτήρια συμμετοχής και επιλογής που τέθηκαν στις διακηρύξεις και πώς διασφαλίστηκε ότι οι όροι των διαγωνισμών επέτρεπαν την ανάπτυξη πραγματικού και ουσιαστικού ανταγωνισμού; Έχει εξεταστεί από τον ΟΔΑΠ ή το Υπουργείο η επαναλαμβανόμενη παρουσία των ίδιων οικονομικών φορέων ως αναδόχων και η απουσία άλλων προσφορών, όπως αναφέρεται στο δημοσίευμα;
7. Ποιο είναι το ακριβές θεσμικό πλαίσιο ελέγχου των προϊόντων που θα διατίθενται στα πωλητήρια; Ποιος αποφασίζει για την έγκριση προϊόντων που σχεδιάζονται ή παράγονται από τον μισθωτή και υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί να χρησιμοποιείται το εμπορικό σήμα ή το λογότυπο του ΟΔΑΠ; Ποια όργανα και ποια κριτήρια θα διασφαλίζουν την ποιότητα, την αυθεντικότητα και την πολιτιστική φυσιογνωμία των συγκεκριμένων προϊόντων;
8. Για ποιο λόγο κρίθηκε ότι η ιδιωτική εκμετάλλευση των συγκεκριμένων πωλητηρίων αποτελεί την πλέον συμφέρουσα επιλογή έναντι της απευθείας λειτουργίας τους από τον ΟΔΑΠ;

ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Καλείται η αρμόδια Υπουργός:

Να καταθέσει στο Σώμα, εντός της προθεσμίας που ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής:

-Την οικονομική μελέτη, την έκθεση ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο βάσει του οποίου καθορίστηκε το μηνιαίο μίσθωμα των 50.600 ευρώ, καθώς και το ποσοστό 2% επί των πωλήσεων.

-Αναλυτικά στοιχεία για τα έσοδα που παρήγαγαν καθένα από τα 27 πωλητήρια κατά τα έτη 2023, 2024 και 2025, καθώς και τα αντίστοιχα καθαρά οικονομικά αποτελέσματα για τον ΟΔΑΠ.

-Αναλυτικά στοιχεία για το συνολικό κόστος κατασκευής, ανακαίνισης και εξοπλισμού των 27 πωλητηρίων, με αναφορά στις πηγές χρηματοδότησης και, ειδικότερα, στο ύψος της χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

-Τη μελέτη ή οικονομική ανάλυση βάσει της οποίας συγκρίθηκε η επιλογή της εκμίσθωσης των πωλητηρίων με την επιλογή της απευθείας λειτουργίας τους από τον ΟΔΑΠ.

-Τις υπογραφείσες συμβάσεις με τους αναδόχους, συμπεριλαμβανομένων όλων των παραρτημάτων και τροποποιήσεών τους.

-Το σύνολο των όρων και των διαδικασιών που προβλέπονται για την έγκριση από τον ΟΔΑΠ των προϊόντων που σχεδιάζονται ή παράγονται από τον μισθωτή και διατίθενται με το λογότυπο ή το εμπορικό σήμα του Οργανισμού.

Οι καταθέτοντες βουλευτές

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Δρίτσας Θεόδωρος

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Τσακαλώτος Ευκλείδης